

ЈАДРАНКА ПЕШТИ

PHILOSOPHIAE SERVIAS OPORTET
ПРВА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НАСТАВУ
ФИЛОЗОФИЈЕ

DOI: <https://doi.org/10.19090/arhe.2019.32.369-372>

Одсек за филозофију Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду организовао је 25. маја 2019. прву конференцију посвећену настави филозофије у гимназијама, уметничким и средњим стручним школама. За општи назив конференције изабран је Сенекин цитат „*Philosophiae Servias Oportet*“, који истовремено као позив и опомена, отвара низ могућности за унапређивање наставе филозофије на свим нивоима образовања.

Циљ конференције је био обезбеђивање институционалног простора за стручно усавршавање наставника филозофије у средњим школама, њихово међусобно повезивање, али и успостављање сарадње између њих и Одсека за филозофију Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду.

Конференција је била одобрена од стране Завода за унапређивање образовања и

васпитања као облик стручног усавршавања средњошколских наставника.

Тема овогодишње конференције је била „Настава етике“. Тема је одабрана имајући у виду истовремено изузетну актуелност и перспективност ове филозофске дисциплине у савременом добу, али и неопходност да етички садржаји и теме имају централно место у реформисаном средњошколском образовању.

Конференција је окупила наставнике филозофије из Београда, Сомбора, Шапца, Зрењанина, Лознице, Сремске Митровице, Пожаревца, Бечеја, Титела, Новог Сада, Крагујевца и Шида.

Скуп је отворио проф. др Драган Проле, шеф Одсека за филозофију Филозофског факултета у Новом Саду.

Конференција је организована у две сесије, чији модератори су били доц. др Никола Таталовић и др Горан Рујевић.

Пленарно предавање под називом „Проблем теодицеје у светлу нове методике с претходним освртом на неке проблеме наставе филозофије“ одржао је Драган Крстић, некадашњи професор суботичке гимназије „Светозар Марковић“. У првом делу излагања осврнуо се на неке вишегодишње проблеме и дилеме у настави филозофије, као што су традиционални наративни приступ настави или њен циљ. У другом делу, полазећи од личног искуства опадања интересовања ученика за критичко мишљење и филозофију, аутор је понудио нов метод у настави филозофије који као подстицај може пробудити интересовање према филозофији, нарочито етици. Кључна одредница овог метода је да, полазећи од конкретног уметничког дела (пре свега, филма или музике), постепено се улази у кључне филозофске проблеме. Аутор је илустровао нов метод на примеру наставне јединице о Лајбницовом проблему теодиције.

Преподневну сесију отворила је Јадранка Пешти (Тител) излагањем „Настава етике у средњим стручним школама –

могућности и изазови“. Ауторка је теми приступила кроз три подтеме: 1) садашње стање наставе етике (и филозофије) код нас, 2) садашње стање наставе етике у окружењу (ЕУ), 3) разлози, изазови и могућности систематског увођења етичких садржаја у образовни систем.

У наставку преподневне сесије Александар Крстић (Нови Сад), обратио се присутнима излагањем на тему „Комуникативна филозофија образовања и етика“. Аутор, полазећи од филозофских идеја Перса, Хабермаса и Апела, комуникативни приступ образовању и учењу види као најбољи, са великим спектром образовних стратегија за преиспитивање етичких тема, као што су дебате, панели, заједнице истраживача и сл.

Треће излагање под насловом „Одговорност наставе етике пред епохом“ одржала је Данијела Грујић (Нови Сад). Ауторка улогу наставе етике промишља доводећи је у везу са потребом обнове хуманистичког образовања у савременом свету који карактерише неолиберализам, вишеструка глобализација,

научно-технолошко постварење и дехуманизација.

Марина Поповић (Лозница) се у излагању „Методика наставе етике у средњој школи“ посебно осврнула на наставу медицинске етике у средњим стручним школама. Ауторка је евалуацијом наставе медицинске етике, путем интервјуа са ученичким фокус групама и самоевалуацијом, дошла до закључка да су најобухватније методе за остваривање циљева ове наставе, дебата, анализа текста, студија случаја и анализа конкретних примера моралних дилема.

Последње излагање преподневне сесије одржао је Златко Јелисавац (Зрењанин). Наслов излагања је био „Етика личности и однос према другом“. Аутор заступа мишљење да настава етике треба да буде проблемска, омогућавајући кроз конкретне проблеме извођење једне повести или генеалогije морала.

У поподневном делу конференције прво излагање је имао Александар Стевановић (Београд) на тему „Значај моралног развоја у савременом приступу образовању“. Наглашавајући значај васпитне димензије етике

за образовање у целини, аутор је истовремено указао на суштинске разлике између циљева и приступа с једне стране основног и средњег образовања, и са друге стране академског, и њихову међусобну несводивост.

Роберт Стојиловић (Пожаревац) излагао је на тему „Филозофија као људска потреба“. У потреби за сазнањем истине, као дубљем основу филозофије, аутор налази главни разлог за побољшање статуса филозофије у образовном систему и увођење наставе етике.

Следило је излагање Бранка Лукача (Нови Сад, Шид) под називом „Етика у раскораку или херојски став (или Херакло на раскршћу)“. Аутор следећи филозофски пут питања и трагања за смислом, у фокус излагања ставља питања смисла наставе, а онда и наставе етике (у школи), као и чему (или коме) служи настава филозофије.

У излагању Снежане Грујић (Крагујевац) „Разликовање морала и етике“ представљен је сценарио за један час етике, чији циљ је разграничење морала као појаве од етике као филозофске дисциплине.

Последње излагање на конференцији имала је Мирјана Крнић-Ракочевић (Бечеј, Нови Сад), под називом „Зашто етика, а не филозофија?“⁶. Анализирајући различит статус филозофије и филозофских предмета у реформи нашег средњег стручног образовања, ауторка у излагању износи аргументацију у прилог етике као обавезног наставног предмета, уместо филозофије. Разоткривајући нужне услове успешне наставе филозофије/етике, етика се показује као пријемчивија ученицима, плодноснија и потребнија.

На крају поподневне сесије уследила је дискусија. Дискусија је претежно била посвећена неодговарајућем статусу и положају филозофије и филозофских предмета у средњим школама, посебно стручним. Упркос израженом незадовољству тренутним стањем филозофије у нашем образовном систему, конференцију је пра-

тила позитивна атмосфера и нескривено задовољство учесника због организоване конференције. Организација је била изванредна, од позивног писма, књиге резимеа, саме конференције, до очекиваног објављивања зборника радова.

Прва конференција посвећена настави филозофије у организацији Одсека за филозофију Филозофског факултета у Новом Саду је пионирски корак оваквог типа наше академске заједнице са циљем унапређивања положаја филозофије и филозофских предмета у нашем образовном систему. Избором теме, у фокус промишљања стављена је етика, чије увођење у систем, као обавезног предмета, може бити наш оригинални допринос реформи образовања не само у Србији.

Имајући све то у виду, конференција се може окарактерисати као веома успешна. Оправдано и са надом се очекује следећа, јер „*philosophiae servias oportet*“.